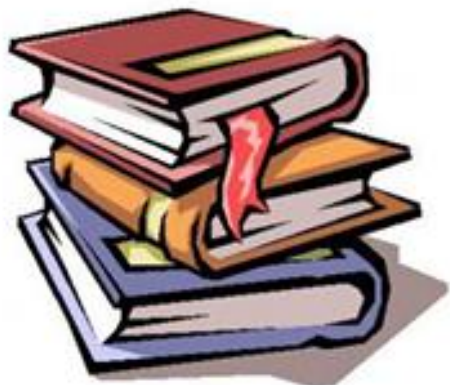

Узагальнення вивченого про складне речення з різними видами зв'язку

9 клас
Стрембицька Л.А.

Хвилина настрою

Пам'ятайте, що ви притягуєте у
своє життя те, у що вірите.
Вірте в себе. Вірте в диво.
Вірте в любов. Вірте в добро...

Епіграф

**Виховати в собі Людину –
найголовніше: якщо інженером
можна стати за п'ять років, то
вчитися на людину треба все життя.**

Василь Сухомлинський

Сьогодні на уроці ми

- повторимо основні ознаки складних речень з різними видами сполучникового та безсполучникового зв'язку;
- удосконалимо вміння правильно розставляти розділові знаки в таких реченнях, обгрунтовувати їх уживання;
- поглибимо вміння синтаксичного розбору речень із різними видами зв'язку.

Мовна розминка

відгук на/про фільм
враження від/про перегляд
сповнений любові/ любов'ю
легковажити дорученням/
доручення
чекати близько/ біля години

Запам'ятай!

відгук про фільм
враження від перегляду
сповнений (чого?) любові
легковажити (що?) доручення
чекати близько години

інтернет чи Інтернет?

Українці часто користуються інтернетом.
Ця інтернет-крамниця зараз має й українську версію.

АЛЕ

Мережі “Інтернет”, створеній у 60-і роки минулого століття, судилося стати загальним стандартом.

інтернет - мережа “Інтернет”
фейсбук - мережа “Фейсбук”

Доповни речення і визнач його вид.

1. Людина мусить робити свій вибір сама, тому що... .
2. ...яблуня дала рясний урожай, треба докласти багато зусиль.
3. ...пошукаєш у книгах мудрості, то знайдеш велику користь для душі своєї.

УСТАНОВИТИ ВІДПОВІДНІСТЬ

1. Якщо народ єдиний, він
непереможний.

А Складносурядне
речення

2. День обіцяє бути погожим:
на небі ні хмариночки.

Б Складнопідрядне
речення

3. Я всміхаюся, і все навкруги
сміється.

В Безсполучникове
речення

4. Життя - це шлях, що
переходить в шлях: кінця не
має ні одна дорога.

Г Складне речення з
різними видами
зв'язку

Що ти знаєш про складне речення з різними видами зв'язку?

Складне речення з різними видами зв'язку

1. Сурядним і підрядним:

- а) від одного з головних речень залежить одне або кілька підрядних;
- б) кожне з речень має підрядне;
- в) сурядні речення мають спільне підрядне.

2. Сполучниковим і безсполучниковим:

- А) сурядний і безсполучниковий зв'язок;
- Б) підрядний і безсполучниковий зв'язок;
- В) сурядний , підрядний і безсполучниковий зв'язок.

РОБОТА З ТЕКСТОМ

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

Міжкультурна комунікація - це обмін інформацією між людьми з різних національних, регіональних культур.

Проблема міжкультурної комунікації є особливо гострою, коли сходяться люди з суттєвими розбіжностями у звичаях, моралі, поглядах на світ тощо. Наприклад, мешканці Сходу зазвичай спілкуються на доволі близькій відстані, а от європейці чи американці негативно сприймають утручання іншої людини у свою особисту зону.

В українській мові є чимало різноманітних форм привітань, прощань, вибачень, які свідчать про високу духовність її носіїв, і кожна ситуація вимагає використання характерних для неї мовленнєвих формул. Наприклад, під час зустрічі українці використовують такі словесні формули вітань, як «Доброго ранку!», «Доброго здоров'я!», «Моє шанування!» та ін. За допомогою цих і подібних формул люди налагоджують контакт між собою, виявляють ввічливість, пошану, такт.

У сучасних умовах відбувається поглиблення процесів міжкультурної комунікації народів, країн, регіонів (Із посібника).

**Завдання: визначити тип і стиль мовлення;
речення з різними видами зв'язку, дати йому
характеристику.**

Синтаксичний розбір речення

В українській мові є чимало різноманітних форм привітань, прощань, вибачень, **які** свідчать про високу духовність її носіїв, **і** кожна ситуація вимагає використання характерних для неї мовленнєвих формул.

[1], (**які**... 2), **і** [3].

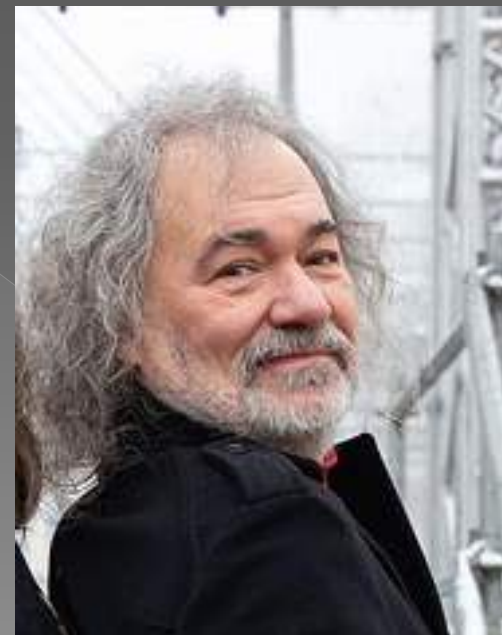
Речення розповідне, неокличне, складне, три частини, із різними видами зв'язку (підрядним і сурядним, підрядна означальна).

Розставити пропущені розділові знаки. Накресліть схеми. Охарактеризуйте усно зв'язки між частинами.

1. Дороги іншої не треба
поки зорить Чумацький Шлях
я йду від тебе і до тебе
по золотих твоїх стежках.

Тарас Петриненко

Тарас Петриненко — український музикант, співак, композитор, поет. Автор пісні «Україна», що перетворилася на своєрідний неофіційний гімн України.

Дороги іншої не треба (1),
поки зорить Чумацький Шлях (2),
я йду від тебе і до тебе
по золотих твоїх стежках(3).

[1], (поки... 2), [3].

Речення розповідне, неокличне, складне, три частини,
із різними видами зв'язку (підрядним і
безсполучниковим, підрядна часу).

ПОСПІЛКУЙТЕСЯ

- Які ви знаєте словесні формули привітань, прощань, вибачень?
- Чи допомагають ці словесні формули налагодити контакт між людьми?

Цікаво знати!

- Центром багатьох висловів
- українського етикету є слова з коренями добр-, здоров-, ласк-:
- добридень, на все добре, добродію, здоров, доброго здоров'я, ласкаво прошу, із вашої ласки та ін.
- Будьте щасливі, Боже допоможи, дай Боже щастя!
- Вибачте, пробачте, простіть, перепрошую.
- Будьте ласкаві (будь ласкавий), коли твоя ласка.

ТЕСТ НА ВВІЧЛИВІСТЬ

1. Чи знаєте ви більше п'яти «ввічливих» слів?
2. Ви покидаєте їх щодня?
3. Вам часто за щось дякують?
4. Чи вживаєте ви слова ввічливості при спілкуванні з друзями?
5. Вам говорили, що ви ввічлива людина?

TEST

**2. На світі законів чимало та я
нагадаю один щоб море не
висихало потрібно багато
краплин (Василь Симоненко).**

На світі законів чимало(1), **та** я нагадаю
один(2): **щоб** море не висихало (3),
потрібно багато краплин (4).

[1], **та** [2]: **щоб** (3), [4].

Речення розповідне, неокличне, складне, чотири
частини, із різними видами зв'язку (безсполучниковим
та сполучниковим сурядним і підрядним , підрядна
мети).

Роль у мовленні складних речень з різними видами зв'язку

У науковому стилі служать засобом вираження складних думок, допомагають чітко й послідовно викласти матеріал.

У художньому й публіцистичному стилях такі речення виконують образну функцію (мова багата, гнучка, образна).

Тестові завдання

1.Речення Там, де став явір понад плаями, знову я чую відлуння пісень: одна верба співає ночами, друга верба співає удень є складним із

А сурядним і підрядним зв'язком

Б сурядним і безсполучниковим зв'язком

В підрядним і безсполучниковим зв'язком

Г сурядним, підрядним і безсполучниковим зв'язком.

2.Реченню Сніг у полі побілішав, тепер проміння не тоне в гострій млі, що насичувала повітря, не гасне в розстелених під ногами полотнах, що зараз нагадують молочні дзеркала й відображаються у високості... (Є. Гуцало) відповідає схема

А [], [], (), [], ().

Б [], [], (), ().

В [], (), ().

Г [], [, (),], ().

2.Складним із сурядним і безсполучниковим зв'язком є речення

А Вікові ялини, сосни й кедри своїм віттям закривають сонце, тому в тайзі завжди моторошна півтемрява (Із журналу).

Б Після обіду дуже хотілося спати, але командир наказав прочесати стоги, що виднілися за хутором (І. Багмут).

В Справедливо кажуть: немає буднів, та є буденні люди (Із журналу).

Г Уже й зникало сонце за горбами - сад шепотів пошерхлими губами якісь прощальні золоті слова. (С. Йовенко).

3. Прочитайте речення.

Я відриваю голову від землі, а біля мене аж перехитується од сміху Люба, у її руці погойдується чимось наповнена торбинка, і дівчина кладе її на те саме місце, до якого тиснулось моє вухо (М. Стельмах).

Правильну кількість граматичних основ у цьому реченні зазначено в рядку

А три

Б чотири

В п'ять

Г шість

Рефлексія

МІКРОФОН. Продовжте усно речення.

1. Вивчивши тему «Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку», я зрозумів (зрозуміла), що ...
2. Найскладнішим під час вивчення цієї теми для мене було ...
3. Свої знання з теми я б оцінив (оцінила) на ...

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Успіхів!

Джерела

1. Заболотний В.В., Заболотний О.В. Українська мова: підруч. для 9 кл. К.: Генеза, 2017.
2. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити/ За заг.ред. Олександри Серберської: навч.посібн. Львів:Апріорі, 2019.

